

ENERGINET

Energinet
Tonne Kjærsvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 28 98 06 71

Dato:
20. december 2022

Forfatter:
MOA/MOA

METODEANMELDELSE - ÆNDRING TIL EKSISTERENDE METODE - MFRR EAM 15 MIN ISP MTU

Energinet (SOV), herefter Energinet, anmelder hermed ændrede vilkår og betingelser (en metode) for balanceansvarlige aktører og leverandører af balancerings tjenester til Forsyningstilsynets (FSTS) godkendelse.

De anmeldte vilkår og betingelser har til formål, at de nordiske landes TSO'er, herunder Energinet, kan overgå fra det kommende nordiske energiaktiveringsmarked for frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering (mFRR) til det fælles EU-marked for mFRR.

Det fælles EU-marked for mFRR er den europæiske energiaktiveringsplatform, MARI. MARI står for Manually Activated Reserve Initiative. Energinet overgår fra det nordiske mFRR marked til EU-markedet for mFRR i fællesskab med de øvrige nordiske TSO'er.

Metoden ændrer på vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og leverandører af balancerings tjenester og forårsager ændringer i Energinets Forskrift C2: 'Balancemarkedet og balanceafregning', Forskrift C3: 'Planhåndtering – Daglige procedurer', og 'Udbudsbetingelser for levering af systemydelser'.

Metoden forventes at træde i kraft ifølge NBM Roadmap¹, første del ved introduktionen af 15 minutters market time unit (MTU – markedstidsenhed) og anden del, når Energinet tilkobler sig MARI.

Forskrifterne er vedlagt dette dokument i to udgaver:

- med alle ændringer markeret (bilag I)
- med alle ændringer implementeret i dokumenterne (bilag II)

Da anmeldelsen er en ændring til den eksisterende metode mFRR EAM 15 min ISP/MTU, tages der udgangspunkt i de forskrifter, der er godkendt i forbindelse med mFRR EAM pr. 27. juni

¹ [Roadmap and projects – nordicbalancingmodel](#)

2022, men som endnu ikke er implementeret². Endvidere påvirker mFRR Implementation Framework (herefter mFRRIF)³ også flere ændringer i forskrifterne. Energinet skal videre bemærke, at Energinet har anmeldt en række andre ændringer til forskrift C2, C3 og udbudsbetingelserne, som behandles ved Forsyningstilsynet, og som kan indebære, at forskrifterne vil blive ændret, før de i denne anmeldelse anmeldte ændringer er godkendt. De andre anmeldte ændringer har ikke betydning for nærværende anmeldelse.

Den anmeldte metode finder anvendelse over for elmarkedets aktører.

Energinet indstiller de anmeldte ændringer i vilkår og betingelser til godkendelse af Forsyningstilsynet efter artikel 5, stk. 4, litra c, jf. artikel 18 i Kommissionens Forordning (EU) 2017/2195 af 23. november 2017 om fastsættelse af retningslinjer for balancering af elektricitet (herefter EBGL).

Metodens vilkår og betingelser lever op til krav i EBGL vedrørende inddragelse af TSO'ere, netvirksomheder og interessenter, jf. EBGL artikel 18, stk. 4, litra a, vedrørende vilkår og betingelser som er rimelige og velbegrundede ift. levering af balancerings tjenester.

Metoden opfylder desuden EBGL artikel 5, stk. 1. vedrørende, at vilkår og betingelser (metoden) skal være i overensstemmelse med formålet med forordningen og bidrage til markedsintegration, ikkediskrimination, effektiv konkurrence og et velfungerende marked.

Det følger af artikel 5, stk. 4, litra c, jf. artikel 18 i EBGL samt artikel 3 i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/280 af 22. februar 2021 om ændring af forordning (EU) 2015/1222, (EU) 2016/1719, (EU) 2017/2195 og (EU) 2017/1485 for at bringe dem i overensstemmelse med forordning (EU) 2019/943, at Forsyningstilsynet skal godkende vilkår og betingelser for balancering.

Gennemførelsesforordningen indeholder en række proceduremæssige forhold til EBGL, der oprindeligt blev vedtaget som forordning 2017/2195 af 23. november 2017. Ændringerne indebærer bl.a., at Forsyningstilsynet skal iagttage en maksimal sagsbehandlingstid på seks måneder i en sag som denne.

Ændringerne til metoden har været i høring i perioden 20. december 2022 – 20. januar 2023. Energinet har ved udvikling af metoden behandlet og inddraget høringsbidrag af relevans for metoden. Høringsnotat er vedlagt denne metodeanmeldelse.

² Disse forskriftversioner kan findes her: [Regler for elmarkedet \(energinet.dk\)](https://regler.elmarkedet.dk)

³ <https://acer.europa.eu/document/acer-decision-14-2022-amendment-implementation-framework-european-platform-exchange-balancing-energy-frequency-restoration-reserves-manual-activation>

Indhold

1. Indledning.....	4
2. Baggrund	4
2.1 Nordic Balancing Model (NBM) programmet og den trinvis implementering af fælles europæisk marked	6
3. Retsgrundlag	9
3.1 mFRRIF	9
3.2 Pricing Methodology.....	10
3.3 ISP15	11
3.4 EBGL.....	11
4. De anmeldte ændringer til vilkår og betingelser	12
5. Ændringer af forskrifterne C2 og C3 samt udbudsbetingelserne .	13
5.1 Konsekvensrettelser	13
5.2 15 min markedsenhed (MTU) – trin 4 jf. Tabel 1	13
5.2.1 15 min MTU og mFRR energipris på 15 min opløsning	13
5.2.2 Tekstnære rettelser	14
5.3 Prissætning	16
5.3.1 Tekstnære rettelser	16
5.4 Ændringer relateret til MARI	16
5.4.1 Governance og beslutningsprocesser	16
5.4.2 Begrænsninger på eksklusive bud	17
5.4.3 Standardprodukt og standardproces.....	18
5.4.4 Tekstnære rettelser	19
6. Vurdering efter EBGL artikel 18	23
7. Ikrafttrædelse.....	24

1. Indledning

Energinet og de øvrige nordiske TSOer arbejder efter en model, hvor overgangen fra det nuværende nordiske regulerkraftmarked til den europæiske energiaktiveringsplatform, MARI, vil ske i fem skridt.

Energinet har den 7. oktober 2021 anmeldt Energinets metode: "Metodeanmeldelse mFRR energiaktiveringsmarked – ændringer til Forskrift C2, Forskrift C3 samt Forskrift F" med de ændringer, som det nye marked for manuelle reserver afføder⁴. Metoden er pr. 27. juni 2022 godkendt af Forsyningstilsynet⁵. Anmeldelsen og godkendelsen dækker over de ændringer, der introduceres i trin 1-3, jf. Tabel 1. Endvidere er 15 minutters budopløsning, der indtræder ved trin 2-3, anmeldt af Energinet i "Metodeanmeldelse – Ændring af Forskrift C2 og C3 ifm. Implementering af ISP15", der blev godkendt af Forsyningstilsynet den 28. oktober 2022⁶.

Nærværende metodeanmeldelse omfatter de efterfølgende ændringer af forskrifterne med ikrafttrædelse ved overgangen til trin 4 og 5, jf. Tabel 1. Der vil i nærværende dokument løbende blive refereret til trinene 1-5.

Tabel 1: De fem trin i overgangen fra nuværende regulerkraftmarked til nyt mFRR EAM på MARI

Trin 1	Ny maksimums- og minimumspris for mFRR energibud introduceres
Trin 2	Lokal implementering af nyt budgivningsformat samt ny aktiveringsmodel
Trin 3	Go-live for nordisk mFRR energiaktiveringsmarked
Trin 4	Introduktion af 15 min MTU (mFRR energipris- samt ubalancepris baseret på 15 min markedstidsenhed)
Trin 5	Overgang til MARI-plattformen

2. Baggrund

Energinet er som transmissionssystemoperatør for det danske eltransmissionsnet bl.a. ansvarlig for, at der er balance mellem produktion og forbrug i det danske elsystem i alle døgnets timer. Energinet har også ansvaret for den danske elforsyningssikkerhed, dvs. at der er elektricitet til rådighed for forbrugerne, når den efterspørges. Energinet køber derfor systemydelse for at sikre sig adgang til de ressourcer, som er nødvendige for at sikre en stabil og sikker drift af elsystemet. Herunder indkøber Energinet reserver (kapacitet og energi) for at sikre ressourcer til at opretholde balancen i elsystemet. Kapaciteten sikrer rådigheden, mens reserveenergien er selve aktiveringen af reserven. Manual Frequency Restoration Reserve (mFRR) er en manuel reserve, som har en aktiveringstid på op til 15 minutter.

Imbalance Settlement Period (ISP) dækker over den kommende ubalanceafregningsperiode i day-ahead-markedet, som overgår fra ISP60 (ubalanceafregning pr. time) til ISP15 (ubalanceafregning pr. kvarter). Implementering af ISP15 skal være med til dels at sikre bedre muligheder for at få grønne teknologier (f.eks. vindmøller) ind i markederne, samt sikre velfungerende europæiske markeder. Dette vil være til fordel for både markedsaktører samt for samfundet som helhed.

⁴ <https://energinet.dk/Regler/El/Elmarked>

⁵ Afgørelse om vilkår og betingelser for en metode for et nordisk mFRR-energiaktiveringsmarked, sagsnr.: 21/01658 af 27. juni 2022

⁶ Afgørelse om vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører til brug for 15-minutters-ubalanceafregning, sagsnr.: 22/01153 af 28. oktober 2022

Det er nødvendigt, at energisystemet altid er i balance, dvs. at forbruget af elektricitet altid skal matches af den tilsvarende produktion af elektricitet. Hver enkelt markedsaktør kan være i ubalance og producere eller forbruge mere eller mindre strøm, end de har handlet på markedet dagen forinden (day-ahead-markedet), men samlet set skal systemet være i balance. Hvis en markedsaktør er i ubalance, bliver de afregnet af Energinet for denne ubalance.

Generelt set afregnes de til en dårligere pris end prisen i day-ahead-markedet, hvis de er i ubalance i den samme retning som systemet, dvs. de forstærker en ubalance. De afregnes til en bedre pris end prisen i day-ahead-markedet, hvis de er i ubalance i den modsatte retning af systemet, dvs. at de mindsker en ubalance.

En aktør i elmarkedet kan før driftstimen selv sørge for at få dækket sin ubalance ved f.eks. at starte eller stoppe et kraftværk, hvis prognosen for vindmøllernes produktion ændrer sig eller ved at handle i intraday-markedet med andre aktører.

Den 24. januar 2020 (ændret den 25. februar 2022) traf EU's Agentur for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder, der betegnes ACER, en beslutning om en fælles europæisk IT-plattform for udveksling af mFRR, som kaldes MARI-plattformen (Manually Activated Reserve Initiative).

ACER's afgørelse er juridisk bindende for alle EU-landenes TSO'er, herunder også Energinet. De nationale vilkår og betingelser skal dog anmeldes af de enkelte TSO'er, dermed også Energinet, og godkendes, så forholdene bliver tilpasset MARI-plattformen.

Energinet har i fællesskab med de øvrige nordiske TSO besluttet at implementere en gradvis tilslutning til MARI-plattformen ved at etablere et nyt fælles nordisk mFRR EAM i regi af Nordic Balancing Model (NBM) programmet⁷. Det nordiske mFRR EAM (trin 3) er planlagt til at blive idriftsat i samarbejde med de andre nordiske TSO'er ifølge tidsplanen i NBM roadmap (opdateret 29. juni 2022). Dette sker som en del af overgangen til det fælles europæiske mFRR energiaktiveringsmarked og tilslutning til den fælles europæiske platform for mFRR – MARI.

Dermed overgår Energinet først til at indkøbe mFRR på det fælles nordiske mFRR energiaktiveringsmarked (mFRR EAM), hvor alle danske aktører kan indmelde energiaktiveringsbud, som sendes videre til den fælles nordiske AOF (Activation Optimization Function). Aktivering af bud kommer til at forgå via AOFen og afregnes efter pay-as-clear metoden (dvs. med marginalpris).

Efterfølgende overgår Energinet til det fælles europæiske mFRR marked, hvor budene sendes til den fælles europæiske AOF i MARI.

Overgangen til MARI er planlagt til at følge trinene i Tabel 1, hvori trin 1-3 allerede er godkendt i godkendelsen af 27. juni 2022 og nærværende anmeldelse omhandler trin 4-5.

Det nye marked for aktivering af manuelle reserver afføder en række ændringer i Energinets markedsregler for markedsaktører. Energinet har udfærdiget opdatering af følgende forskrifter:

- Forskrift C2: 'Balancemarkedet og balanceafregning'
- Forskrift C3: 'Planhåndtering – Daglige procedurer'

⁷ <https://nordicbalancingmodel.net/>

- Udbudsbetingelser for levering af systemydelser

Forskrift C2 omhandler regler og krav for balancemarkedet og balanceafregning. Kapitel 2 omhandler krav og regler for deltagelse i mFRR energiaktiveringsmarkedet samt for prissætning. Med denne metodeanmeldelse lægges op til omfattende revision af kapitel 2 i Forskrift C2.

Forskrift C3, kapitel 5 vedrører planhåndtering og daglige procedurer for mFRR energiaktivering. I dette kapitel revideres krav til og regler for budinformation, budindmelding og aktivering af bud.

Udbudsbetingelserne, kapitel 1.8 omhandler regler og krav for manuel reserve. Denne metodeanmeldelse reviderer respons hastigheden for den manuelle reserve.

Forskrifterne finder anvendelse over for markedets aktører, som i dag deltager i mFRR energiaktiveringsmarkedet og/eller vil deltage på det kommende nordiske og senere europæiske mFRR energiaktiveringsmarked, og som har indgået (eller kommer til at indgå) aftale om balanceansvar med Energinet.

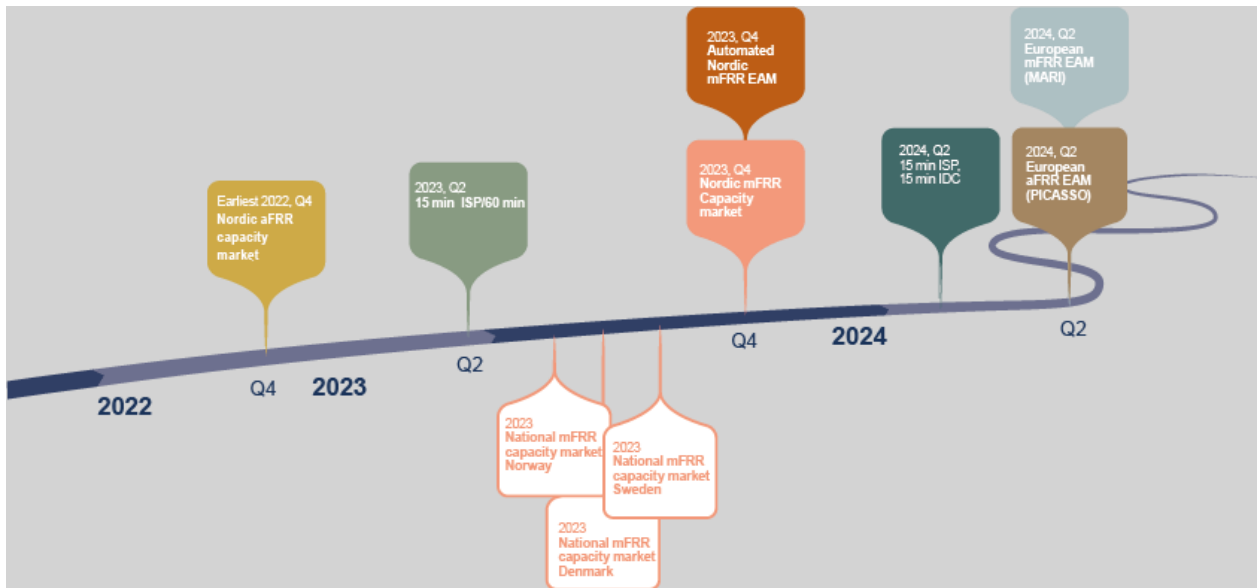
Energinets tilgang til de anmeldte ændringer er gradvist at implementere den europæiske regulering. De anmeldte ændringer er desuden gennem NBM-programmet - og derigennem implementeringen af det nordiske mFRR energiaktiveringsmarked - koordineret med de øvrige nordiske TSO'er, for via et harmoniseret nordisk marked at forberede og implementere indtræden i det fælles harmoniserede europæiske marked.

2.1 Nordic Balancing Model (NBM) programmet og den trinvis implementering af fælles europæisk marked

I 2018 underskrev de nordiske TSO'er en samarbejdsaftale, hvor principperne for design, udvikling og drift af nordisk balancering blev beskrevet. Som et resultat af samarbejdsaftalen blev Nordic Balancing Model (NBM)-programmet oprettet for at sikre en effektiv overgang mod et grønt, integreret og harmoniseret fælles europæisk marked. Med denne samarbejdsaftale har Energinet forpligtet sig over for de nordiske TSO'er til at gennemføre overgangen i samarbejde med de øvrige nordiske TSO'er.

NBM-programmet er blevet etableret for at sikre en driftssikker og effektiv nordisk overgang til den harmoniserede og integrerede europæiske balanceringsmarked. NBM roadmappen inkluderer kommende milepæle for de enkelte programmers byggesten er vist i Figur 1.

Implementering af det nordiske automatiserede mFRR energiaktiveringsmarked er en del af NBM-programmet og er en forudsætning for at kunne implementere 15-minutters ubalanceafregning (ISP15) samt at kunne indtræde i det fælles europæiske mFRR energiaktiveringsmarked og tilslutte til MARI-plattformen uden tab af driftssikkerhed.

Figur 1: NBM-roadmap (opdateret 29. juni 2022)

Gradvis implementering

Energinet, sammen med de øvrige nordiske TSO'er, har som nævnt valgt at lave en gradvis overgang til det europæiske mFRR energiaktiveringsmarked. Begrundelserne for dette er at sikre opretholdelse af forsyningssikkerheden i overgangsperioden til det integrerede europæiske mFRR energiaktiveringsmarked. Ligeledes foretages den gradvise overgang for at sikre en fortsat effektiv økonomisk håndtering af balanceringen i norden. Overgangen kræver indfasning af ændringer og automatisering af eksisterende processer i Energinets kontrolcenter kombineret med tilpasning af de nye.

Det kommende skridt i overgangen til det europæiske mFRR EAM er at introducere 15 minutters MTU (trin 4), som bygger videre på 15 minutters budopløsning, der er godkendt i afgørelsen af 28. oktober 2022, og som er et nødvendigt skridt inden overgangen til MARI (trin 5), introduktionen af det europæiske mFRR EAM. Trin 4 og 5 understøttes af ændringer af bl.a. markedsregler og regler for dataudveksling i Energinets forskrifter.

Implementering af det fælleseuropæiske mFRR energiaktiveringsmarked medfører, at det nordiske mFRR energiaktiveringsmarked bliver udfaset, samtidig med at de europæiske processer implementeres. Derfor sker der følgende ændringer:

- Fuld implementering af standardprodukt og standardproces for mFRR energibud og aktivering (jf. europæisk regulering).
- Den nuværende prissætning udskiftes med Annex 1: ACER Pricing methodology⁸ og mFRRIF⁹

⁸ ACER Decision on the methodology for pricing balancing energy: Annex I, Methodology for pricing balancing energy and cross-zonal capacity used for the exchange of balancing energy or operating the imbalance netting process in accordance with Article 30(1) of Commission Regulation (EU) 2017/2195 of 23 November 2017 establishing a guideline on electricity balancing, 24 January 2020; Amendment to the methodology for pricing balancing energy and cross-zonal capacity used for the exchange of balancing energy or operating the imbalance netting process, 25 February 2022

⁹ ACER Decision on the Implementation framework for mFRR Platform: Annex II, Implementation framework for the European platform for the exchange of balancing energy from frequency restoration reserves with manual activation in accordance with Article 20 of Commission Regulation (EU) 2017/2195 of 23 November 2017 establishing a guideline on electricity balancing, 30 September 2022.

- Automatiseret bududvælgelse vil foregå via MARIs algoritme "Activation Optimization Function" (AOF), der understøtter automatisk bestilling af mFRR energi, baseret på ubalanceprognoser, udvekslingskapacitet, samt de indmeldte mFRR energibud (mængder, priser, samt øvrige budinformationer). Den nordiske AOF vil dermed blive udfaset.

3. Retsgrundlag

EU-kommissionen har udstedt en række forordninger (såkaldte netregler) med hjemmel i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 2009/714 om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling (herefter benævnt elforordningen).

Netreglerne afspejler elforordningens mål om et velfungerende indre energimarked i Europa, som opnås ved et bindende samarbejde og harmoniserede fælles regler. Netreglerne har til formål at etablere fælleseuropæiske regler for alle, der er involveret i at drive, planlægge eller bruge det europæiske elsystem. Netregler regulerer en række forhold om tilslutning til elnettet, drift af elnettet og markedet for handel med elektricitet.

Efter Kommissionens forordning (EU) 2017/2195 af 23. november 2017 om fastsættelse af retningslinjer for balancering af elektricitet (herefter EBGL) har Energinet pligt til i sin egenskab af TSO, enten alene eller i fællesskab af andre TSO'er, at udvikle og anmelde metoder, der skal udmønte enkelte bestemmelser i forordningen. Det fremgår specifikt at de enkelte forordninger, hvorvidt disse regler/metoder skal godkendes af Forsyningstilsynet, samt tidsfrister herfor.

EBGL fastlægger rammerne for en integration af balanceringsmarkederne i Europa. Som et element heri, skal de enkelte TSO'er fastlægge vilkår og betingelser for leverandører af balancerings-tjenester og balanceansvarlige aktører i deres område.

EBGL blev som vedtaget offentliggjort i EU-tidende den 28. november 2017 og trådte ifølge EBGL artikel 65, stk. 1, i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i EU-tidende, dvs. den 18. december 2017.

Forsyningstilsynet godkendte den 18. december 2019¹⁰ Energinets vilkår og betingelser for leverandører af balancerings-tjenester og balanceringsansvarlige aktører efter EBGL artikel 18, hvori Forsyningstilsynet blandt andet har foretaget en prøvelse af, om Energinets markedsforskrifter C1, C2 og C3 samt Energinets dokumenter *Prækvalifikation af anlæg og aggregerede porteføljer og Systemydelse til levering i Danmark - Udbudsbetingelser*, opfylder de specifikke vilkår og betingelser, der skal fastsættes for leverandører af balancerings-tjenester og balanceansvarlige aktører efter EBGL artikel 18.

3.1 mFRRIF

Det følger af artikel 20 i EBGL, at Energinet i samarbejde med øvrige TSO'er skal udforme et forslag til rammen for gennemførelse af en europæisk platform for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering. Rammerne for etablering af europæiske platforme, jf. artikel 20, stk. 1, artikel 21, stk. 1, og artikel 22, stk. 1 skal godkendes¹¹ af alle regulerende myndigheder.

Den 18. december 2018 indsendte alle TSO'er et forslag til rammen for gennemførelse af en europæisk platform for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering i henhold til EBGL, artikel 20. Den 24. januar 2020 godkendte Agency for the Cooperation of Energy Regulators (ACER), på anmodning fra alle regulerende myndigheder og i henhold til artikel 5, stk. 7, TSO'ernes forslag. Den 30. september 2022 har ACER godkendt tillæg til af metoderne.

¹⁰ Godkendelse af anmeldte vilkår og betingelser for leverandører af balancerings-tjenester og balanceansvarlige aktører af den 18. december 2019, sagsnr.: 18/13107

¹¹ Artikel 5, stk. 2, litra a i EBGL

De relevante metoder er alle metodeanmeldte og godkendt af ACER. Den relevante Metode¹² er som følger:

- ACER Decision 03-2020 on the Implementation Framework for the European Platform for Manual Frequency Restoration Reserves¹³
 - ACER Decision on the Implementation framework for mFRR Platform - Annex I
 - ACER Decision on the Implementation framework for mFRR Platform - Annex Ia
 - ACER Decision on the Implementation framework for mFRR Platform - Annex II
- ACER Decision 14-2022 on Amendment to the Implementation framework for a European platform for the exchange of balancing energy from frequency restoration reserves with manual activation¹⁴
 - ACER Decision 14-2022 on the Amendment of the mFRRIF - Annex I
 - ACER Decision 14-2022 on the Amendment of the mFRRIF - Annex Ia
 - ACER Decision 14-2022 on the Amendment of the mFRRIF - Annex Ib
 - ACER Decision 14-2022 on the Amendment of the mFRRIF - Annex II
 - ACER Decision 14-2022 on the Amendment of the mFRRIF - Annex IIa
 - ACER Decision 14-2022 on the Amendment of the mFRRIF - Annex III

Den af ACER godkendte metode for gennemførelse af en europæisk platform for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering - mFRRIF etablerer en konceptuel og juridisk ramme for implementeringen af mFRR-Platform. mFRRIF kan i overensstemmelse med artikel 7 i EBGL findes på Energinets hjemmeside¹⁵.

mFRRIF beskriver blandt andet det overordnede design for mFRR-Platform, inklusive funktioner og optimeringsalgoritme, regler for bestemmelse af overførselskapacitet for balanceringsenergi, definition af et standard mFRR balanceringsprodukt, frister for indsendelse af mFRR energibud, roadmap og tidsplan for implementering af platformen osv.

Da mFRRIF, på anmodning af alle europæiske TSO'er, er godkendt af ACER, har den, ligesom EBGL, direkte virkning overfor de relevante aktører i det danske marked og implementeringen af mFRRIF kræver derfor ikke yderligere godkendelse af forsyningsstilsynet.

3.2 Pricing Methodology

Det følger af artikel 30 i EBGL, at Energinet i samarbejde med øvrige TSO'er skal udforme et forslag til rammen for prissætning af balanceringsenergi. Disse rammer fremgår af Annex 1: ACER Pricing methodology¹⁶.

¹² <https://www.acer.europa.eu/documents/official-documents/individual-decisions>

¹³ https://extranet.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Individual%20decisions/ACER%20Decision%2003-2020%20on%20the%20Implementation%20framework%20for%20mFRR%20Platform.pdf

¹⁴ <https://acer.europa.eu/document/acer-decision-14-2022-amendment-implementation-framework-european-platform-exchange-balancing-energy-frequency-restoration-reserves-manual-activation>

¹⁵ [Regler for elmarkedet | Energinet](#)

¹⁶ ACER Decision on the methodology for pricing balancing energy: Annex I, Methodology for pricing balancing energy and cross-zonal capacity used for the exchange of balancing energy or operating the imbalance netting process in accordance with Article 30(1) of Commission Regulation (EU) 2017/2195 of 23 November 2017 establishing a guideline on electricity balancing, 24 January 2020; Amendment to the methodology for pricing balancing energy and cross-zonal capacity used for the exchange of balancing energy or operating the imbalance netting process, 25 February 2022

Den af ACER godkendte metode for prissætning af udvekslingen af balanceringsenergi på tværs af grænser - Annex 1: ACER Pricing methodology etablerer en juridisk ramme for prissætningen af balanceringsenergi, herunder mFRR. Annex 1: ACER Pricing methodology kan i overensstemmelse med artikel 7 i EBGL findes på Energinets hjemmeside¹⁷.

Annex 1: ACER Pricing methodology beskriver blandt andet hvordan 'activation optimisation function' (AOF'en) skal beregne 'cross-border marginal price' (CBMP), herunder maksimums- og minimumspriser, 'market time unit' (MTU) og rapportering.

Da Annex 1: ACER Pricing methodology, på anmodning af alle europæiske TSO'er, er godkendt af ACER, har den, ligesom EBGL, direkte virkning overfor de relevante aktører i det danske marked og implementeringen af Annex 1: ACER Pricing methodology kræver derfor ikke yderligere godkendelse af forsyningsstilsynet.

3.3 ISP15

Det fremgår af artikel 53, stk. 1, at TSO'erne skal anvende ISP15 i alle balanceområder senest tre år efter ikrafttrædelsen af EBGL, dvs. senest den 18. december 2020:

"Senest tre år efter denne forordnings ikrafttrædelse skal alle TSO'er anvende perioden for afregning af ubalancer på 15 minutter i alle balanceområder og sikre, at alle rammerne for tidsenheder for markedet stemmer overens med rammerne for perioden for afregning af ubalancer."

Energinet har den 6. juni 2020 anmodet Forsyningsstilsynet om en undtagelse fra fristen for at implementere 15 minutters ubalanceafregning efter EBGL¹⁸.

Forsyningsstilsynet godkendte¹⁹ den 12. marts 2021 Energinets anmodning om en undtagelse fra fristen i artikel 53, stk. 1 i EBGL for at implementere 15 minutters ubalanceafregning. Forsyningsstilsynets afgørelse indebærer en udsættelse af fristen for at implementere ISP15 fra den 18. december 2020 til den 22. maj 2023. Ændringerne af forskrift C2 og C3 ifm. Implementering af ISP15 blev godkendt af FSTS d. 28. oktober 2022.

3.4 EBGL

Efter Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsområde – TEUF, artikel 288, er en forordning almenyldig og umiddelbart gældende i hver medlemsstat og må ikke gennemføres i national ret.

For at sikre overholdelse af artikel 288 i TEUF foreslås det derfor med nærværende anmeldelse at ændre og dermed fjerne en række bestemmelser i Energinets forskrift C2 og C3 i overensstemmelse med implementeringen af regler fra mFRRIF, Annex 1: ACER Pricing methodology og kravet om anvendelse af ISP15. Dermed sikres det, at der ikke sker dobbeltregulering af reglerne.

¹⁷ [Regler for elmarkedet | Energinet](#)

¹⁸ KOMMISSIONENS FORORDNING (EU) 2017/2195 af 23. november 2017 om fastsættelse af retningslinjer for balancering af elektricitet

¹⁹ GODKENDELSE AF ENERGINETS ANMODNING OM EN UNDTAGELSE FRA FRISTEN FOR AT IMPLEMENTERE 15 MINUTTERS UBALANCEAFREGNING af den 12. marts 2021.

Det skal med forslaget således sikres, at der ikke i nationale forskrifter er regler, som enten er i strid med eller regulerer samme forhold som EBGL. Herved undgås dobbeltregulering, når de relevante bestemmelser i EBGL får virkning.

I forbindelse med udarbejdelsen af forslag til vilkår og betingelser for leverandører af balancerings-tjenester og balanceansvarlige parter jf. artikel 18 stk. 3, litra a, skal Energinet koordinere med de TSO'er og DSO'er, der kan blive berørt af disse vilkår og betingelser.

Det følger af EBGL artikel 18, stk. 3, litra b, at i forbindelse med udarbejdelsen af forslag til vilkår og betingelser for leverandører af balancerings-tjenester skal Energinet overholde rammerne for etablering af europæiske platforme for udveksling af balanceringsenergi i henhold til artikler 19, 20, 21 og 22. Energinet implementerer som nævnt regler fra mFRRIF og supplerer med nærværende regler, som alene er et supplement til de europæisk godkendte (ACER) regler.

Af EBGL artikel 18, stk. 3, litra c, følger, at Energinet skal inddrage andre DSO'er og andre interesserede parter i forbindelse med udarbejdelsen af forslaget og tage højde for deres synspunkter, uden at dette berører den offentlige høring i henhold til artikel 10.

Det følger af artikel 5, stk. 3, i mFRRIF, at TSO'er gradvist skal tilpasse vilkår og betingelser relateret til balancering i henhold til EBGL artikel 18 og i overensstemmelse med den nationale lovgivning for at muliggøre deres rettidige brug af mFRR platformen.

4. De anmeldte ændringer til vilkår og betingelser

Den beskrevne gradvise implementering af mFRRIF er årsagen til hovedparten af ændringerne. Tilgangen til ændringerne beror på, at reglerne i mFRRIF som nævnt allerede er regulatorgodkendt (ACER).

I praksis er det besluttet at implementere regler fra mFRRIF ved at lade dem udgå af Energinets forskrifter. Dette er valgt for at undgå dobbeltimplementering (i mFRRIF samt i Energinets forskrifter). Det samme gælder for implementeringen af reglerne fra Annex 1: ACER Pricing methodology og ISP15

Reglerne vil være at finde i mFRRIF. Idet reglerne slettes i Energinets forskrifter, vil Energinet i stedet udarbejde en vejledning, der samler regler på tværs af metoder, nationale og internationale, beskrevet i et sprog henvendt til aktører.

Ifølge mFRRIF artikel 7, stk. 6, er der enkelte regler, som hver TSO lokalt kan beslutte hvorledes skal implementeres. Endvidere kan der med MARI træffes beslutninger der påvirker driften af platformen, herunder også medlems TSO'erne, i henhold til mFRRIF artikel 14.

Metodeanmeldelsen indeholder desuden en række konsekvensrettelser, herunder ændringen til europæisk i stedet for nordisk marked.

Ændringerne vil få konsekvenser for alle nuværende aktører på regulerkraftmarkedet samt for kommende aktører på det nye nordiske mFRR EAM. De nye regler stiller både nye krav til IT og til en tilpasning af eksisterende driftsprocesser. Konkret betyder det, at al elektronisk kommunikation mod aktørerne harmoniseres, så der fremadrettet anvendes standardiserede CIM beskeder som udveksles via ECP.

Det er væsentligt at pointere, at ændringerne i forhold til aktørerne introduceres løbende i mindre skridt (trin 2-5), hvorved arbejdsbyrden fordeles over tid og aktørerne får mulighed for at vænne sig til ændringerne lidt ad gangen. Desuden sikre dette, at der fortsat er en tilstrækkelig mængde af bud tilgængelig i implementeringsperioden, så vi ikke tilsidesætter driftssikkerheden.

I næste afsnit følger ændringerne til forskrift C2 og C3 opdelt i sektioner, som relaterer sig til hvilket emne, anmeldelsen omhandler. For hver sektion er baggrunden for denne del af anmeldelsen beskrevet, suppleret med forslag til den specifikke tekst i forskriften sat over for den eksisterende tekst.

5. Ændringer af forskrifterne C2 og C3 samt udbudsbetingelserne

5.1 Konsekvensrettelser

Energinet har den 29. april 2022 til Forsyningstilsynet metodeanmeldt: ”metodeanmeldelse – ændring af forskrift C2 og C3 ifm. Implementering af ISP15”, Energinets sagsnr.: 22/00118-5 som følge af implementering af ISP15. Forsyningstilsynet har den 28. oktober 2022 godkendt²⁰ denne ændring af forskrift C2 og C3.

Implementeringen af ISP15 er årsagen til ændringerne foreslået i §§ 2–12 i Energinets Forskrift C2 ’Balancemarkedet og balanceafregning’ og § 2 i Energinets Forskrift C3 ’Planhåndtering – daglige procedurer’.

I Energinets ”metodeanmeldelse – ændring af forskrift C2 og C3 ifm. Implementering af ISP15”, Energinets sagsnr.: 22/00118-5 er tidsangivelsen time udskiftet med kvarter i hele forskriften. De nuværende ændringer i forskrifterne er således en redaktionel ændring ift. Energinets metodeanmeldelse af den 29. april 2022 og Forsyningstilsynets godkendelse af den 28. oktober 2022.

Platformen for mFRR EAM vil som nævnt overgå fra at være fælles nordisk til at være fælles europæisk. Dette er konsekvensrettet gennem alle relevante regler. Ændringen introduceres ved trin 5: overgangen til MARI.

Nuværende benævnelse	Ny benævnelse
Driftstime	Driftskvarter
Timebasis	Kvarterbasis
Nordiske mFRR energiaktiveringsmarked	Europæiske mFRR energiaktiveringsmarked
Fælles nordiske liste af mFRR energibud	Fælles europæiske liste af mFRR energibud
Det nordiske elmarked	Det europæiske elmarked

5.2 15 min markedsenhed (MTU) – trin 4 jf. Tabel 1

5.2.1 15 min MTU og mFRR energipris på 15 min opløsning

Med det nordiske mFRR EAM (trin 3) bliver 15 minutters driftskvarter introduceret, mens markedsenheden (MTU) på 60 minutter bibeholdes. Dette betyder, at bud skal indsendes fire

²⁰ Afgørelse om vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører til brug for 15-minutters-ubalanceafregning, Forsyningstilsynets sagsnr.: 22/01153 af den 28. oktober 2022.

gange i timen, at bud aktiveres fire gange i timen (planlagt aktivering), at der er fire kvartermæssige marginalpriser, men at der fortsat kun dannes én timelig mFRR energipris pr reguleringsretning samt en timelig ubalancepris.

Som en del af forberedelsen til at overgå til MARI-plattformen vil 15 minutters MTU for mFRR blive implementeret i trin 4, hvor de nordiske TSO'er fortsat er på den nordiske platform for mFRR EAM. Dette implementeres i overensstemmelse med Annex 1: ACER Pricing methodology²¹ artikel 5 stk. 1:

The "mFRR MTU shall be 15 minutes. The first mFRR MTU of each day shall begin at 00:00 market time. The mFRR MTUs shall be consecutive and not overlapping.

Med en mFRR MTU på 15 minutter vil mFRR energiprisen (cross-border marginal price, CBMP) for planlagt aktiverede bud blive fastsat af det marginale bud, der er cleareret af AOF'en i hvert kvarter, jf. Annex 1: ACER Pricing methodology artikel 5, stk.2:

The CBMP for standard mFRR balancing energy product bids with scheduled activation type in each uncongested area shall be equal to the price calculated by the AOF based on the principle of marginal pricing (pay-as-cleared).

Med indførslen af 15 min ISP i maj 2023, jf. anmeldelsen af 29. april 2022 og godkendelse af 28. oktober 2022, vil der blive introduceret kvartermæssige ubalancepriser, baseret på timelige mFRR energipriser. Fra trin 4 vil de kvartermæssige ubalancepriser blive baseret på mFRR energiprisen i det enkelte kvarter.

5.2.2 Tekstnære rettelser

Af nedenstående tabeller ses de tekstnære rettelser til Energinets markedsforskrifter.

²¹ACER Decision on the methodology for pricing balancing energy: Annex I, Methodology for pricing balancing energy and cross-zonal capacity used for the exchange of balancing energy or operating the imbalance netting process in accordance with Article 30(1) of Commission Regulation (EU) 2017/2195 of 23 November 2017 establishing a guideline on electricity balancing, 24 January 2020; Amendment to the methodology for pricing balancing energy and cross-zonal capacity used for the exchange of balancing energy or operating the imbalance netting process, 25 February 2022

Forskrift C2, kapitel 2, § 4	
Energinets baggrund for ændring af metoden § 4 ændres, da perioden for afregning af ubalancer ændres fra ISP15 baseret på 60 minutters markedsenhed til ISP15 baseret på 15 minutters markedsenhed i overensstemmelse med Annex 1: ACER Pricing methodology.	
Nuværende bestemmelse i C2	Konsekvensrettelse i C2
§ 4 mFRR energiprisen i det fælles nordiske mFRR energiaktiveringsmarked fastsættes efter marginalprisprincippet og beregnes for hvert kvarter i alle elspotområder. mFRR energiprisen sættes til prisen for det dyreste aktiverede bud over de fire kvarter i timen fra den fælles nordiske liste af mFRR energibud, jf. stk. 2-4.	§ 4 mFRR energiprisen i det fælles nordiske mFRR energiaktiveringsmarked fastsættes efter marginalprisprincippet og beregnes for hvert kvarter i alle elspotområder. mFRR energiprisen sættes til prisen for det dyreste aktiverede bud over kvarteret fra den fælles nordiske liste af mFRR energibud, jf. stk. 2-4.
§ 4, stk. 4 Aktiveres der i en driftstime både op- og nedregulering, afregnes begge typer mFRR energibud til marginalpris.	§ 4, stk. 4 Aktiveres der i et driftskvarter både op- og nedregulering, afregnes begge typer mFRR energibud til marginalpris.

Forskrift C2, Bilag 1	
Energinets baggrund for ændring af metoden Bilag 1 ændres, da perioden for afregning af ubalancer ændres fra ISP15 baseret på 60 minutters markedsenhed til ISP15 baseret på 15 minutters markedsenhed i overensstemmelse med Annex 1: ACER Pricing methodology.	
Nuværende bestemmelse i Bilag 1	Ændring i Bilag 1
Bilag 1, nummer 17 17. mFRR energipris mFRR energiprisen i et givent kvarter er givet ved prisen for det dyreste aktiverede bud over de fire kvarter i timen fra den fælles nordiske liste af mFRR energibud.	Bilag 1, nummer 17 17. mFRR energipris mFRR energiprisen i et givent kvarter er givet ved prisen for det dyreste aktiverede bud i kvarteret fra den fælles nordiske liste af mFRR energibud.

Forskrift C3, kapitel 4, § 10	
Energinets baggrund for ændring af metoden § 10 ændres, da perioden for afregning af ubalancer ændres fra ISP15 baseret på 60 minutters markedsenhed til ISP15 baseret på 15 minutters markedsenhed i overensstemmelse med Annex 1: ACER Pricing methodology.	
Nuværende bestemmelse i C3	Konsekvensrettelse i C3
§ 10, stk. 4 Produktionskapacitet skal oplyses på time-basis .	§ 10, stk. 4 Produktionskapacitet skal oplyses på kvarterbasis .

5.3 Prissætning

Fra overgangen til MARI (trin 5) fastsættes maksimums- og minimumspris for mFRR energibud af Annex 1: ACER Pricing methodology. Dermed annulleres C2, *kapitel 2 § 2, stk 6-7*, der jf. ændringsforslaget af 5. maj 2022²² er 10.000 €/MWh for at undgå dobbeltimplementering.

I stedet indskrives maksimums- og minimumsprisen i den kommende vejledning, således at de følger ACERs amendment af Annex 1: ACER Pricing methodology²³.

5.3.1 Tekstnære rettelser

Af nedenstående tabeller ses de tekstnære rettelser til Energinets markedsforskrifter.

Forskrift C2, Kapitel 2, § 2	
Energinets baggrund for ændring af metoden § 2, stk. 2, nr. 6-7 fjernes, da maksimums- og minimumsprisen fremgår af Annex 1: ACER Pricing methodology.	
Nuværende bestemmelse i C2	Ændring i C2
§ 2, stk. 2, nr. 6 Minimumsprisen for opregulering i en given time er områdets elspotpris. Maksimumsprisen for nedregulering i en given time er områdets elspotpris.	-
§ 2, stk. 2, nr. 7 Maksimums- og minimumstilbudsprisen for energibud er +/- 10.000 EUR/MWh (~ +/- 75.000 kr/MWh). Maksimums- og minimumstilbudsprisen er dynamisk og øges hvis intraday prisen stiger til over +/- 9.999 EUR/MWh. Den maksimale tilbudspris for mFRR energibud vil i dette tilfælde øges med samme værdi som intraday prisen, og minimumstilbudsprisen for mFRR energibud sænkes til samme absolutte værdi.	-

5.4 Ændringer relateret til MARI

Overgangen til MARI platformen (trin 5) indebærer, at der indføres nye processer både for at sikre driften af AOF'en, men også i tilfælde af udfordringer, der ikke kan løses igennem MARI-platformen.

5.4.1 Governance og beslutningsprocesser

Fra overgangen til MARI (trin 5) bliver der indført en ny governance og beslutningsproces for MARI, som er indført med ændringen af mFRRIF²⁴, jf. mFRRIF artikel 14. Hermed kan MARIs

²² Ændring af metodeanmeldelse mFRR energiaktiveringsmarked – ændring til forskrift C2, § 2, stk. 2, nr. 7. Indstendt 5. maj 2022. Godkendt 27. juni 2022

²³ ACER Decision on the methodology for pricing balancing energy: Annex I, Methodology for pricing balancing energy and cross-zonal capacity used for the exchange of balancing energy or operating the imbalance netting process in accordance with Article 30(1) of Commission Regulation (EU) 2017/2195 of 23 November 2017 establishing a guideline on electricity balancing, 24 January 2020; Amendment to the methodology for pricing balancing energy and cross-zonal capacity used for the exchange of balancing energy or operating the imbalance netting process, 25 February 2022

²⁴ ACER decision 14-2022 Amendment to the Implementation framework for a European platform for the exchange of balancing energy from frequency restoration reserves with manual activation

styregruppe (steering committee) træffe beslutninger omkring drift af platformen, ændringsforslag til mFRRIF og andre metoder, der påvirker MARI-platformen.

Den nye governance og beslutningsproces for MARI er indført for at sikre en effektiv styring af platformen med hensyn til drift, regulatorisk overblik og governance i henhold til EBGL artikel 20, stk. 3, litra e, nummer ii. Desuden er styregruppen og beslutningsprocessen designet til at være ikke-diskriminerende, retfærdig og at sikre lighed imellem TSO'erne i henhold til EBGL artikel 20, stk. 3, litra d.

På grund af governance principperne i mFRRIF artikel 14 skal Energinet følge beslutninger truffet af MARIs styregruppe med hensyn til driften af platformen, hvilket kan række ud over, hvad der er skrevet i mFRRIF og andre metoder relaterede til MARI, herunder også de nationale metoder.

Styregruppen kan træffe beslutninger omkring AOF'en og TSO-TSO afregning, der enten kræver at der indsendes et forslag til ændring i mFRRIF eller kan indføres uden ændringer i mFRRIF.

Denne governance og beslutningsproces er allerede godkendt af ACER i mFRRIF og kræver derfor ikke godkendelse af Forsyningstilsynet.

5.4.2 Begrænsninger på eksklusive bud

Et eksempel på en beslutning, der er truffet af styregruppen omkring AOF'en, der ikke kræver ændringer i mFRRIF, men alligevel påvirker, hvordan TSO'er skal agere på den nye platform er, at Energinet kan få en maksbegrænsning på, hvor mange eksklusive bud, der kan indsendes til MARI.

Aktører har mulighed for at indsende bud med forskellige budattributter. En af disse budattributter er eksklusive grupper der jf. mFRRIF artikel 2, stk. 1,1 er et komplekst bud, hvor kun et bud i gruppen kan aktiveres. Dermed består en eksklusiv gruppe af minimum 2 eksklusive bud.

Grundet tekniske begrænsninger i AOF'en, kan MARI på nuværende tidspunkt kun håndtere et maksimum af 10.000 eksklusive bud. Der er derfor lavet en fordelingsnøgle imellem de deltagende lande i MARI, hvorved det afgøres hvor mange eksklusive bud, der kan bydes ind i de enkelte lande. Fordelingsnøglen er baseret på antallet af lande, der deltager i MARI, og størrelsen på disse lande, hvorved store lande får flere bud end små lande. Dette betyder også, at fordelingsnøglen kan ændre mængden af tilgængelige bud for det enkelte land, såfremt antallet af medlemmer ændres eller vægtningen af det enkelte land laves om.

Danmark har med den nuværende fordelingsnøgle 170 eksklusive bud tilgængeligt i hvert kvarter. I første omgang overvåges antallet af eksklusive bud i MARI. Såfremt antallet af eksklusive bud nærmer sig maksimum bliver det Energinets ansvar at sikre, at mængden af bud ikke overstiger de 170 tildelte eksklusive bud. Såfremt de lokale tiltag ikke er tilstrækkelige til at sikre, at AOF'en kører med acceptabel hastighed, bliver der i stedet indført begrænsninger på platformsniveau.

For at Energinet kan sikre, at mængden ikke overstiger de 170 tildelte eksklusive bud, vil der kun blive sendt 170 bud til MARI-platformen. Modtager Energinet for den enkelte MTU under eller præcis 170 eksklusive bud, sendes alle bud videre til MARI-platformen. Modtager Energinet mere end 170 bud for en enkelt MTU, kan Energinet kun sende en delmængde (170 eksklusive bud) til MARI-platformen. I tilfælde af at Energinet ikke kan sende alle eksklusive bud til

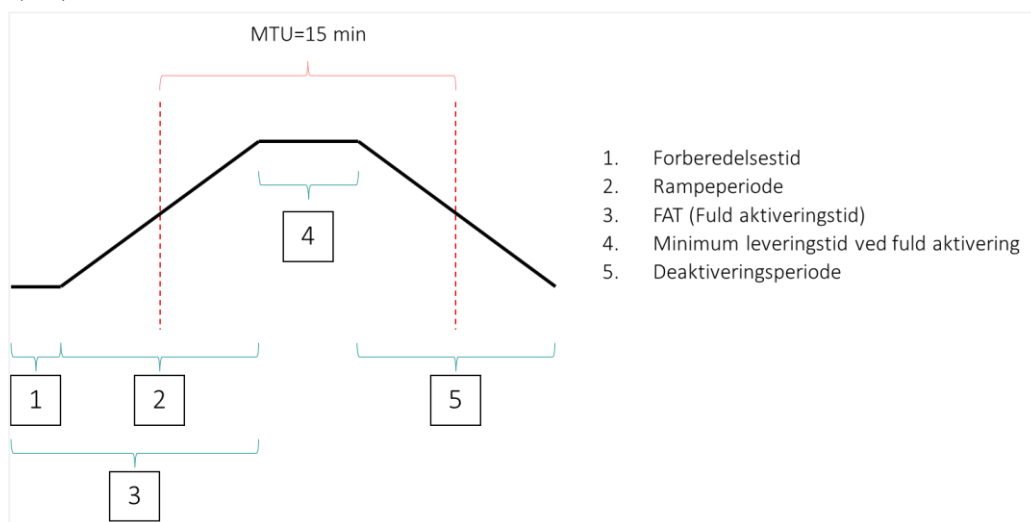
MARI, udvælges de 170 første bud og sender disse til MARI. Dog kan Energinet være nødsaget til at sikre sig en vis volumen af hensyn til driftssikkerheden. Derfor forbeholder Energinet sig retten til at de 170 bud tilsammen skal udgøre en defineret volumen. Denne volumen vil altid være tilgængelig for aktørerne i vejledningen til forskriften og eventuelle ændringer vil blive kommunikeret til aktørerne.

Denne driftsmæssige begrænsning og løsningen hertil er allerede bestemt af styregruppen i MARI, jf. mFRRIF artikel 14 og skal derfor ikke godkendes af Forsyningstilsynet. Dog ændres § 3, stk. 4, nr. 2, i forskrift C2 således, at tilladte årsager til at springe et bud over også omhandler beslutninger truffet af MARIs styregruppe i stedet for handelsbetingelser imellem de nordiske systemansvarlige virksomheder, da dette ikke længere bliver relevant på det nye fælles europæiske marked.

5.4.3 Standardprodukt og standardproces

Som en del af implementeringen af et fælles europæisk energiaktiveringsmarked for mFRR følger harmoniseringen af mFRR-produktet samt processerne på tværs af de deltagende lande. Denne harmonisering er udmøntet i mFRRIF, hvor det såkaldte standardprodukt står dikteret.

Standardproduktet opstiller en række krav til mFRR EAM energibud, som hver TSO er forpligtet til at implementere. Energinet har med den tidligere metodeanmeldelse for det ny nordiske mFRR EAM allerede implementeret dele af standardproduktet. Ved overgangen til MARI (trin 5) implementeres de resterende elementer.

Figur 2: Standardproduktet

Følgende er godkendt af ACER i mFRRIF artikel 7, stk. 1, og indskrives dermed i den kommende vejledning og for at undgå dobbeltimplementering fjernes det fra forskrifterne:

- Fuld aktiveringstid (FAT) på 12,5 minutter introduceres
Tiden, fra en aktør modtager en aktiveringsordre til buddet er aktiveret med den fulde aktiverede volumen. Ændres fra de nuværende 15 minutter.
- Minimum leveringstid ved fuld aktivering på 5 minutter
Som følge af standardproduktets introduktion vil levering ved fuld volumen skulle vare i 5 minutter.

Dele af standardproduktet er der iflg. mFRRIF artikel 7, stk. 6, metodefrihed til, hvorved de indføres i forskrift C2:

- Forberedelsestid på 2,5 minutter

Tiden, fra en aktør modtager en aktiveringsordre til aktiveringen påbegyndes.

- Rampeperiode på 10 minutter

Tiden, fra en aktør påbegynder sin aktivering til der er rampet op til den fulde aktiverede volumen.

- Deaktiveringsperiode på 10 minutter

Tiden, fra en aktør påbegynder sin deaktivering til der er returneret til den oprindelige tilstand.

- Maksimum leveringslængde på hhv. 5 og 20 minutter for en enkeltstående aktivering
Leveringslængden er varigheden af en aktivering på sin fulde aktiverede volumen. Den maksimale leveringslængde for et planlagt aktiveret bud er 5 minutter for en enkeltstående aktivering. Den maksimale leveringslængde for et direkte aktiveret bud er 20 minutter.

- Maksimum volumen af udelelige bud

Volumen af et udeleligt bud må maksimalt være 50 MW.

Ved indførslen af standardproduktet indføres også standardprocessen, der indebærer, at tidsfristen for budindmelding overgår til at være løbende før det enkelte driftskvarter i stedet for en gang i timen. Desuden bliver tidsfristen (Gate Closure Time; GCT) 25 minutter, hvilket erstatter de nuværende 45 minutter, jf. mFRRIF artikel 8, stk. 2.

5.4.4 Tekstnære rettelser

Af nedenstående tabeller ses de tekstnære rettelser til Energinets markedsforskrifter.

Forskrift C2, kapitel 2, §§ 2, 3 og 4 og Bilag 1	
Energinets baggrund for ændring af metoden §§ 2, 3 og 4 og Bilag 1 ændres, da den fælles nordiske liste bliver en fælles europæisk liste ved overgangen til MARI.	
Nuværende bestemmelse i C2	Konsekvensrettelse i C2
§ 2, stk. 2 mFRR energibud skal sendes til Energinet, der indmelder buddene til den fælles IT-plattform for det nordiske mFRR energiaktiveringsmarked. mFRR energibud skal opfylde følgende betingelser samt betingelser listet i mFRRIF artikel 7:	§ 2, stk. 2 mFRR energibud skal sendes til Energinet, der indmelder buddene til den fælles IT-plattform for det europæiske mFRR energiaktiveringsmarked. mFRR energibud skal opfylde følgende betingelser samt betingelser listet i mFRRIF artikel 7:
§ 3, stk. 4 Energinet kan markere mFRR energibud, som sendes til den fælles nordiske liste af mFRR energibud, som utilgængelige for aktivering,	§ 3, stk. 4 Energinet kan markere mFRR energibud, som sendes til den fælles europæiske liste af mFRR energibud, som utilgængelige for aktivering,
§ 4 mFRR energiprisen i det fælles nordiske mFRR energiaktiveringsmarked fastsættes efter marginalprisprincippet og beregnes for hvert kvarter i alle elspotområder. mFRR energiprisen sættes til prisen for det dyreste aktiverede bud over kvarteret fra den fælles nordiske liste af mFRR energibud, jf. stk. 2-4.	§ 4 mFRR energiprisen i det fælles europæiske mFRR energiaktiveringsmarked fastsættes efter marginalprisprincippet og beregnes for hvert kvarter i alle elspotområder. mFRR energiprisen sættes til prisen for det dyreste aktiverede bud i kvarteret fra den fælles europæiske liste af mFRR energibud, jf. stk. 2-4.
§ 4, stk. 2 Opstår der i et kvarter flaskehals mellem elspotområder, som medfører, at et mFRR energibud i et område ikke kan aktiveres, fastsættes prisen for det område i det pågældende kvarter til den sidst aktiverede pris fra den fælles nordiske liste af mFRR energibud inden flaskehalsen opstod. For de øvrige elspotområder fastsættes prisen i det pågældende kvarter som det dyrest aktiverede bud fra den fælles nordiske liste af mFRR energibud.	§ 4, stk. 2 Opstår der i et kvarter flaskehals mellem elspotområder, som medfører, at et mFRR energibud i et område ikke kan aktiveres, fastsættes prisen for det område i det pågældende kvarter til den sidst aktiverede pris fra den fælles europæiske liste af mFRR energibud inden flaskehalsen opstod. For de øvrige elspotområder fastsættes prisen i det pågældende kvarter som det dyrest aktiverede bud fra den fælles europæiske liste af mFRR energibud.
§ 4, stk. 3 Det er summen af de aktiverede bud på den fælles nordiske liste af mFRR energibud, der afgør, om der i den pågældende time, samlet har været op- eller nedregulering eller ingen regulering.	§ 4, stk. 3 Det er summen af de aktiverede bud på den fælles europæiske liste af mFRR energibud, der afgør, om der i den pågældende time, samlet har været op- eller nedregulering eller ingen regulering.
Bilag 1, nummer 17 17. mFRR energipris mFRR energiprisen i et givent kvarter er givet ved prisen for det dyreste aktiverede bud i kvarteret fra den fælles nordiske liste af mFRR energibud.	Bilag 1, nummer 17 17. mFRR energipris mFRR energiprisen i et givent kvarter er givet ved prisen for det dyreste aktiverede bud i kvarteret fra den fælles europæiske liste af mFRR energibud.

Forskrift C2, kapitel 2, §§ 2, 3 og nyindført 2a	
Energinets baggrund for ændring af metoden § 2, stk. 2, nr. 2 ændres som følge af implementering af mFRRIF artikel 8, stk. 2. § 2, stk. 2, nr. 5 annulleres som følge af implementering af mFRRIF artikel 7, stk. 1. Ny § 2a indføres som følge af implementeringen af mFRRIF artikel 7 § 3, stk. 4, nr. 2 ændres, så den er i overensstemmelse med mFRRIF artikel 14.	
Nuværende bestemmelse i C2	Konsekvensrettelse i C2
§ 2, stk. 2, nr. 1 Buddene skal indsendes til Energinet og de kan indsendes for hele driftsdøgnet. Nye bud eller opdateringer af tidligere indsendte bud (på initiativ af aktøren) skal sendes til Energinet senest 45 minutter før kommende driftstime , regnet fra modtagelsestidspunktet hos Energinet. Tidsfristen for budindmelding og opdatering gælder dermed for fire kvarter ad gangen.	§ 2, stk. 2, nr. 1 Buddene skal indsendes til Energinet og de kan indsendes for hele driftsdøgnet. Nye bud eller opdateringer af tidligere indsendte bud (på initiativ af aktøren) skal sendes til Energinet senest 25 minutter før kommende driftskvarter , i henhold til artikel 53 i Kommissionens Forordning om fastsættelse af retningslinjer for balancering af elektricitet, regnet fra modtagelsestidspunktet hos Energinet.
§ 2, stk. 2, nr. 5 Et bud skal kunne aktiveres fuldt ud på maksimum 15 minutter fra besked om aktivering er modtaget hos aktøren.	-
-	§ 2a mFRR standardproduktet skal opfylde følgende betingelser samt betingelser listet i mFRRIF artikel 7:
-	§ 2a, nr. 1 Et bud skal kunne levere ved fuld aktiveringsvolumen i fem minutter.
-	§ 2a, nr. 2 Et bud må anvende 10 minutter til at rampe til den fulde aktiverede volumen.
-	§ 2a, nr. 3 Et bud må anvende 10 minutter til at deaktivere til den oprindelige tilstand før aktiveringen.
-	§ 2a, nr. 4 Et bud skal kunne påbegynde aktiveringen 2,5 minut efter aktiveringsordren er modtaget.
-	§ 2a, nr. 5 Et buds maksimale leveringslængde for en enkeltstående aktivering er hhv. 5 minutter for planlagte aktiveringer (scheduled activation) og 20 minutter for direkte aktiveringer (direct activation).
-	§ 2a, nr. 6

	Volumen af et udeleligt bud må maksimalt være 50 MW.
§ 3, stk. 4, nr. 2 hvis de ikke kan håndteres inden for de gældende handelsbetingelser mellem de nordiske systemansvarlige virksomheder.	§ 3, stk. 4, nr. 2 Efter beslutninger truffet af styregruppen (steering committee) for de fælles europæiske platforme for balancering.

Forskrift C3, kapitel 2, § 4 og kapitel 5, § 12	
Energinets baggrund for ændring af metoden	
§§ 4 12 ændres som følge af implementering af mFRRIF artikel 8, stk. 2.	
Nuværende bestemmelse i C3	Konsekvensrettelse i C3
§ 4, stk. 3 Ændringer til handelsplanen skal indsendes til den balanceafregningsansvarlige senest 45 minutter før en berørt driftstime .	§ 4, stk. 3 Ændringer til aktørplanen skal indsendes til og være modtaget af Energinet senest 25 minutter før et berørt driftskvarter .
§ 12, Stk. 6 Nye mFRR energibud eller opdateringer af tidligere indsendte bud skal sendes til Energinet senest 45 minutter før en driftstimes påbegyndelse. Tidsfristen for budindmelding og opdateringer gælder dermed for fire kvarter ad gangen. Tidspunktet regnes fra modtagelsestidspunktet hos Energinet. Nye bud og opdateringer, der modtages senere, vil ikke blive accepteret af Energinet.	§ 12, Stk. 6 Nye mFRR energibud eller opdateringer af tidligere indsendte bud skal sendes til Energinet senest 25 minutter før et driftskvarters påbegyndelse. Tidsfristen regnes fra modtagelsestidspunktet hos Energinet. Nye bud og opdateringer, der modtages senere, vil ikke blive accepteret af Energinet.

Udbudsbetingelser, Kapitel 1	
Energinets baggrund for ændring af metoden	
1.8.1.1.1 ændres som følge af implementeringen af mFRRIF artikel 7	
Nuværende bestemmelse i	Konsekvensrettelse i
1.8.1.1.1 Respons og responshastighed Den manuelle reserve skal være fuldt leveret 15 minutter efter aktivering .	1.8.1.1.1 Respons og responshastighed Den manuelle reserve skal være fuldt leveret 12,5 minutter efter aktiveringssignalet .

6. Vurdering efter EBGL artikel 18

Det følger af EBGL artikel 18, stk. 4, litra a, at vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester skal være rimelige og begrundede.

Energinets metodeanmeldelse for mFRR EAM 15 min MTU og MARI vil være markedsbaseret i kraft af et åbent marked, hvilket er adresseret i det nordiske og fælles europæiske energiaktiveringsmarked.

De beskrevne regler og opdateringer af Energinets forskrifter har til formål at implementere den europæiske regulering, navnlig EBGL forordningen, som blandt andet har til formål at *'sikre ikke-diskrimination og gennemsigtighed på balancemarkederne'* og at *'sikre, at anskaffelse af balancerings tjenester er retfærdige, objektive, gennemsigtige og markedsbaserede, undgår urimelige hindringer for nye aktører, øger likviditeten på balancemarkederne og forhindrer konkurrenceforvridning på det indre marked for elektricitet'*.

Energinets nærværende regler for mFRR EAM og MARI er ikke-diskriminerede, idet markedet ikke favoriserer eller diskriminerer mellem forskellige leverandører, så længe disse er i stand til at opfylde de tekniske krav m.v., der kræves. Det er således Energinets vurdering, at reglerne opfylder EBGLs krav om, at vilkår skal være rimelige og begrundelse.

I forbindelse med udarbejdelsen af forslag til vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester og balanceansvarlige parter, jf. EBGL artikel 18, stk. 3, litra a, skal Energinet koordinere med de TSO'er og DSO'er, der kan blive berørt af disse vilkår og betingelser.

Det er Energinets opfattelse, at de foreslåede vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester ikke berører relationen med de øvrige TSO'er, idet udvekslingen af balancerings tjenester over landegrænser tilrettelægges som TSO-TSO transaktioner, hvor nærværende vilkår og betingelser drejer sig om, hvordan de forskellige balancerings tjenester når frem til TSO'en.

Energinet har ikke drøftet nærværende forslag med DSO'er, da levering af systemydelser p.t. alene finder sted af hensyn til et behov, som er fastlagt af TSO'en.

Det følger af EBGL artikel 18, stk. 3, litra b, at i forbindelse med udarbejdelsen af forslag til vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester skal Energinet overholde rammerne for etablering af europæiske platforme for udveksling af balancerings energi i henhold til artikler 19, 20, 21 og 22. Energinet implementerer som nævnt regler fra mFRRIF og supplerer med nærværende regler, som alene er et supplement til de europæisk godkendte (ACER) regler.

Af EBGL artikel 18, stk. 3, litra c, følger, at Energinet skal inddrage andre DSO'er og andre interesserede parter i forbindelse med udarbejdelsen af forslaget og tage højde for deres synspunkter, uden at dette berører den offentlige høring i henhold til artikel 10.

Energinets hensigt med nærværende metodeanmeldelse for mFRR EAM og MARI er at være i stand til både at omfavne et nordisk mFRR energiaktiveringsmarked samt MARI uden yderligere investeringer fra aktørside og med få ændringer til reglerne.

7. Ikrafttrædelse

Forskrifterne, der omhandler trin 4, træder i kraft, når 15 minutters markedsenhed introduceres. Forskrifterne, der ændres i forbindelse med trin 5, træder i kraft ved overgangen til MARI. Datoerne følger af det til enhver tid gældende NBM roadmap

Markedsaktørerne vil blive orienteret om ikrafttrædelse af de anmeldte ændringer en måned, før de træder i kraft.